

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

61. An Episcopus aliqua censura innodatus validè possit consecrare alium
in Episcopum? Et quid, si talis Episcopus alios sacros Ordines majores
confert? Et docetur, quod qui suscipit Ordinem ab ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

cramenti Confirmationis? Ex parte 12. tractat. 1. Resol. 60.

Onificale dicit adhibendum esse cum pollice; & videtur affirmative respondendum exemplo Episcopi ministrantis Sacramentum Confirmationis, nam si vngeret alio digito, quam pollice, peccaret mortaliter, vt tenent Doctores, quos ego alibi duxi.

2. Sed seclso scandalo, & contemptu, Ego notandam Episcopum de mortali, qui in consecratione vngeret capiti alio digito quam pollice; & ita de Episcopo confirmante, me citato tenet Leander de Sacram. tom. 1. tract. 3. disp. 3. q. 13. Probatur quia res leuis est, & parum refert, quod vntio fiat cum dextero pollice, vel indice, manu dextera vel sinistra. Idem docet Martinus de S. Ioseph in man. Confess. lib. 1. r. 1. de Confirmat. n. 13. vbi sic ait; [Però non peccato mortal vngit con otro dedo, ni con la mano izquierda, porque no es materia graue. Dian. tract. 7. Resol. 22. & 28. Y lo confirmo, porque en Derecho minima non sunt in consideratione.] I. scio. ff. de in integr. restitut. l. 4. in fin. ff. de adilitio edict. Et modica non nocent. cap. si proponente 42. vbi gloss. 1. de rescript. l. in rebus, & possunt, ff. commendati. Et hanc sententiam me citato tenet Dicastill. de Sacram. tom. 1. r. 3. disp. onica dub. 12. n. 149. & nouissimè me citato amicissimus, & nunquam satis laudatus Pater Eicobar in sua doctissima Theologia moral. tom. 2. lib. 12. sect. 2. cap. 13. prob. 14. num. 2 13 cui etiam adde Bulebaum in Medulla Theol. 51. mor. lib. 6. tract. 1. cap. 2. dub. 1.

RESOL. LXI.

An Episcopus aliqua censura innodatus valide possit consecrare alium Episcopum?

Et quid si talis Episcopus alios sacros Ordines maiores consecrat?

Et docetur quod qui suscipit Ordinem ab Episcopo excommunicato, suspensio, heretico schismatico, deposito, aut degradato verum ordinem suscipit; an ab illius executione suspendatur. Ex parte. 12. tract. 1. Resolatione 61.

Respondeo, quod quilibet Episcopus, siue sit hereticus suspensus, degradatus, vel alia censura Ecclesiastica innodatus, dummodo cum debita intentione adhibeat materiam & formam legitimam valide semper ordinat. Ita comuniter Doctores; Probatur ex eo, quod potestas ordinandi iuxta Christi Domini institutionem pendet fundamentaliter, & totaliter à Characterè Episcopali, character autem illa est indelebilis, vt quouis peccato, & censura accedente etiam maneat; vnde Ecclesia non potest huiusmodi Ordinationes sic factas inuadare. Contra vero quia potestas benedicendi Calices, Altaria, &c. id genus est tantum ex iure potituo Ecclesie, quæ potest tollere istam potestatem benedicendi ab Episcopo: hinc quando 9. q. 2. cap. nullum, omnia quæ gessit Episcopus ordinarius alienum Clericum vel vsurpans aliquos actus non inuitatus ab Episcopo Prouinciæ, dicuntur, vacua, & inania, id non intelligitur de ipsa Ordinatione sacra, sed de iis tantum, quæ spectant ad disciplinam Ecclesiasticam, & negocia Ecclesie, vt patet ex verbis prædictam clausulam immediatè antecedentibus, & ex can. 13. p̄imi Conc. Antioch. sub Iulio Iex quo citatur e. nullum, fuit desumptum. Dicendum igitur est ordinatum ministrum Sacramenti Ordinis non esse alium, quam Episcopum. Patet ex Flo-

Tom. IV.

rentino in decreto Engenij, §. sextum Sacramentum, vbi hæc assertio iisdem ferè terminis traditur: & ex Trid. sess. 23. can. 7. vbi sub anathemate defuitur, Episcopos esse Presbyteris superiores, & habere potestatem Confirmandi, & Ordinandi, quæ non est illis communis cum Presbyteris. Neque obest valoti Sacramenti quod Episcopus sit excommunicatus, aut hereticus vel degradatus, dummodò verè sit Episcopus: vt rectè affirmat D. Thom. in 4. dist. 25. q. 1. art. 2. & communis sententia Theologorum, quam satis probat Ecclesie consuetudo; quippe quæ Sacerdotes à Græcis schismaticis, & hereticis ordinatos habet pro veris Sacerdotibus. Adde quod vt rectè ait D. Thom. 3. part. q. 64. art. 9. minister Sacramentorum operatur virtute, & autoritate Diuina quam Deus non auferit à ministro propter eius peccatum, aut infidelitatem; Sacramenta quoque ipsa non accipiunt suam à ministro eiusque fide, vel bonitate, sed à Christo, eiusque meritis. Quare vt sint, & operentur non requirunt necessariò fidem aut bonitatem ministri. Plura in eam sententiam congerit Bellarminus lib. 3. de Sacram. cap. 26. ex sanctis Patribus, & Conciliorum decretis: sed res iam extra controuersiam est, quippe de qua neque Catholici neque heretici dubitant. Quod autem dicunt Innocentius Primus, Damasus, Leo I. & Gregorius Magnus verbis relatis à Gratian. caus. 9. q. 1. initio, Sacramenta collata ab hereticis inquinare magis quam mundare; & Ordinatos ab hereticis nullam accipere potestatem; &c. Hæc inquam sunt intelligenda vel de quibusdam hereticis qui formam Sacramentorum perueiebant: vel quia communiter peccant, & inquinantur, quia ab hereticis Sacramenta recipiunt quamuis valide recipiãt. Dicunt enim, Ordinatos ab hereticis nullam accipere potestatem, legitimam scilicet, & qua possint vti licite propter indecentiam, in qua irregularitas fundata fuit, iuxta multorum sententiam, qui censent taliter Ordinatos esse irregulares. Nam in iure moraliter loquendo, dicitur quis id nullo modo ferre posse, quod non potest licite facere. Alia quædam superioribus duriora habent nonnulli ex auctoribus citatis: sed quæ benignè explicari possunt, & communi Ecclesie Iudicio postponenda sunt. Et hæc omnia docet Hamber. 3. part. de Sacram. tom. 2. de Sacram. Ordin. disp. 6. art. 1. Martinon in 3. part. de Sacram. tom. 2. disp. 67. sect. 1. n. 14. & alij communiter.

2. Dicendum est igitur potestatem suam non priuari Episcopum ob excommunicationem, suspensionem, aut degradationem quippe est institutio Christi per consecrationem collatas ac proinde à solo Christo & non ab Ecclesia tolli potest, vt multis comprobant Gregor. de Valent. tit. 4. disp. 9. quæst. 1. part. 2. Henriquez lib. 10. cap. 12. Valquez de ord. disp. 243. cap. 1. & Barbol. allegat. de ioseph. Episcopo num. 3. & colligitur ex cap. secundum, 19. dist. 8. c. Quomodo de consecratione disp. 4. Et licet in cap. Ecclesia aiusque Canonibus 1. quæst. 1. & 9. quæst. 1. afferatur ordinationem factam ab heretico, seu Excommunicato non esse ratam, & legitimam reputandam, intelligi debet quoad illius executionem, & vium; secus quoad substantiã Ordinis, & characteris. Quippe suscipiens Ordinem ab Episcopo deposito, vel excommunicato vitando, verum Ordinem suscipit: at ab illius executione suspenditur iuxta textum in cap. 1. & 2. de Schismatico, & Ordinando ab eo, & tradit Couar. in cap. alma 1. part. 8. 6. num. 6. Navar. cap. 27. num. 241. & Palaus tom. 4. tract. 27. punct. 14. num. 1. Docet itaque Villalobos in Summa, tom. 1. tract. 4. difficult. 13. num. 1. asserit: [Algunos decretos ay, que parece que prueuan, que el Sacramento de la Orden recibido de Obispo descomulgado, è herege, es

H h itio

Handwritten marginal notes in large letters: N, A, E, I, V, V, T, I.

Sup. hoc de sequenti executione huius textus in Resol. 19. à 22. & in tom. 2. tr. 5. Res. 24. & in aliis eius not.

irritio, y nulo: mas aquellos ciertos han de entender de la Ordenacion ilegítima, como declara *Hugolino*, o de han de entender, no de los Ordenes sino, de la honra dellos, o del Sacerdocio, como dize *Suarez*.

RESOL. LXII.

An Consecratio Episcopi possit fieri quocumque die festiuo?

Et quare Consecratio Episcopi precipue efficitur in die Dominico? Ex p. 12. tit. 1. Ref. 62.

§ 1. **A**ffirmationem sententiam tenet *Salzadus in pract.* *Bernardus Diaz cap. 26 §. ad Episcoporum*, *B.P. Bernal. de Sacram. dist. 49. sect. 3. n. 18.* putat enim quod ordinatio Episcopi potest fieri die Dominico vel festiuo quocumque, idem docuit *Isambert. in 3. part. D. Thom. de Sacramento Ordinis. dist. 1. art. 3. n. 6.*

2. Sed falluntur *Viri Docti* ita absolute loquendo, nam non potest Episcopus consecrari in quocumque die festiuo, nisi ex speciali Summi Pontificis licentia, ut patet ex praxi communi, & Pontificali Romano, ubi sic habetur *fol. mibi 75.* (Statuta die consecrationis, quæ debet esse Dominica, vel natalitium Apostolorum, vel etiam festiuo, si Summus Pontifex hoc specialiter indulerit: & tam Consecrator quam Electus conueniens est, ut præcedenti die ieiunent. Ita ibi, & ideo *Pax Iordanus Episcopus Tragurienfis, tom. 1. lib. 1. tit. 2. num. 6.* sic ait, Consecratio non potest fieri quacumque die, sed tantum infra notandis, ex quo differt à Consecratione Ecclesiarum, & Altrium, quæ permittitur absque differentia dierum, dicitur sub proprio tit. In primis fieri potest die Dominico, *cap. Qui in aliquo, dist. 5. 1.* & ibi *Gloss. (Dominica) cap. quod die dist. 75.* quod etiam videatur loqui de sola Dominica Resurrectionis; attamen capitur pro quacumque Dominica, quia præter alia Mysteria, collitur in ea memoria Dominicæ Resurrectionis, & colligitur ex eodem textu; & clarius ex *cap. Sabbato de Consecrat. dist. 3.* & notat *Augustinus Barbosa de offic. all. Episc. 1. n. 43.* post *Henricum in Sum. lib. 9. cap. 25. §. 1. in comm. lit. D.* Et quod hæc die sit permittitur Consecratio habetur etiam, in Rubrica Pontificali de huiusmodi Consecratione, similiter in Natalitiis Apostolorum, ut in eadem Rubrica.

3. In reliquis vero diebus Festiuis non aliter fieri permittitur, quam de speciali concessione Summi Pontif. iuxta eandem Rubr. & pluries in facto experit sum. Ita *Iordanus*, & ante illum *Sanchez in Opusc. tom. 2. lib. 7. cap. 1. dub. 15. num. 11.* & alij penes ipsum.

4. Sed si aliquis querat hic obiter, quare Consecratio Episcopi præcipue efficitur in die Dominico, sic respondent *Stanislaus Socolouius orat. 4.* Et pronubi quidem nostrorum nuptiarum sunt hi; Circumstantiæ autem illæ. Tempus quidem Dominici diei hora tertia, idque vetustissimo more. Solam enim maiores nostri, inquit *Sacer. Leo*, resurrectionis Dominicæ diem eo honore dignam iudicauerunt; ut Sacerdotes, qui sumantur, hoc die potissimum consecrentur: nam quicquid est à Dominico insignis constitutum; in huius diei dignitate est gestum. In hac mundus sumpsit primum exordium: in hac per resurrectionem Christi, & mors interitum & vita accepit initium: in hac Apostoli à Domino prædicandi omnibus gentibus tubam sonant, & in ferendum vniuerso mundo Sacramentum regenerationis accipiunt: in hac congregatis in vnum discipulis, Dominus dixit: *Accipe Spiritum sanctum*, quorum remisistis peccata remittuntur eis: & quorum retinueritis retenta sunt: in hac denique promissus à Domino Spiritus sanctus

aduenit & repleti sunt omnes Spiritu sancto, & ceperunt loqui variis linguis, prout Spiritus sanctus dabat loqui illis. Ut cælesti quadam regula infusum, & traditum nouerimus, in illa die celebranda nobis esse mysteria Sacerdotium benedictionum in quo collata sunt omnia dona gratiarum.) Ita ille.

RESOL. LXIII.

Quare Consecratio Episcopi non ministratur die Sabbathi, ut ministrantur ceteri Ordines? Ex part. 12. tract. 1. Ref. 63.

§ 1. **E**X hoc aliqui conserunt Episcopatum non esse Ordinem, ut feruat *Mercer. de Sacram. 4. 40. art. 5.* & alij, sic enim argumentabantur: maiores Ordines non conferuntur, nisi in Sabbathis; Episcopatus tantum in Dominicis, vel ut supra: Ergo Episcopatus non est Ordo maior. Sed falluntur, ut supra probauimus. Dico igitur cum *Mercero*, ubi supra, Quod ad sus positum spectat determinate tempora Ordinationum: conuenienter autem Ecclesia assignat dominicam Episcopatus conferendo, quia est Ordo summus. Hinc & *Hosien. notat. Campanian. Diar. Iur. Can. Rub. 6. cap. 4. num. 4.* quod alios Ordines ministrantur in die Sabbathi, Episcopatus in die Dominica, quia sicut vigilia seruit festo, ita factis insigni seruiunt Episcopo. Nota verò cum *Pace Iordanus tom. 1. lib. 5. tit. 1. num. 34.* Quod si quis consecratur aliis diebus, quamvis reciperet Characterem, remaneret tamen suspensus ab executione, prout regulariter cauetur de aliis ordinibus, *cap. consultationi de temporum ordinat. Hosien. in sum. d. tit. de Sacram. vñ §. à quo num. 1.* *Butt. in cap. omnia eiusdem tit. in part. lectura. n. 7.* & alij. Bene verum est quod in casu isto non fieret de necessitate suppletio, sed satis esset Apostolica dispensatio, ut prædicti testantur.

RESOL. LXIV.

Quo loco, & hora debeat fieri Episcopi Consecratio? Difficultas tamen est, an si Papa committat Consecrationem fieri in aliqua Ecclesia, possit fieri in alia? Ex p. 12. tit. 1. Ref. 64.

§ 1. **Q**uoad locum assero Consecrationem facientem esse in Ecclesia, quæ quidem in Vibem eligitur ad libitum Consecratoris. Extra Vibem vero in propria Ecclesia promoti, vel saltem intra Prouinciam, si commodè fieri possit Trident. *sess. 23. de reform. dist. cap. 2. & Pont. Rub. sup. dicta.* Nota verò locum non esse de essentia consecrationis, quæ non est de essentia aliorum Sacramentorum, neque Ordinum, ut rectè obseruat *Sanchez Opusc. tom. 2. lib. 7. cap. 1. dub. 15. num. 10.* quibus adde *Zoellium in Decret. d. 1. tit. 1. num. 12.* ubi sic ait, Consecratio (si extra Romanam sicut Curiam) celebranda est in ipsa Ecclesia ad quam quis est electus aut saltem in Prouincia, si commodè fieri possit. *Trident. dist. cap. 2.* Metropolitani, siue Archiepiscopi Consecratio requirit omnium suffraganeorum præsentiam *cap. 6. h. 1.* Episcopi ordinandi sunt ab Archiepiscopo; & duobus, aut tribus comprovincialibus per Archiepiscopum requisitis aliorum accedente consensu, *cap. 7. h. 1.* Si in Prouincia defint ex vicina aduocandi, *can. Episcopus, d. dist. 23. & can. fin. dist. 75.* Ita *Zoellius*. Sed *Zerola in pract. part. 1. verb. Consecratio Prælatorum ad 3.* obseruat quod hodie tam Archiepiscopi, consecrantur ubique eis placuerit.

2. Difficultas